

מבחן זנים תירס אביב 2004

דרול ג'ילט – מו"פ ערבה דרומית
נתן מינקובסקי – תחנת ניסיונות ערבה, מו"פ ערבה
אפרים צוקרמן – אגף הירקות, שה"מ

מבוא

היקף גידול התירס באזור הערבה הדרומית הינו כ- 1000 דונם בשנה. יעדי השיווק הם לשווקים המקומיים וליצוא כאשר השיווק מתבצע בעונות השוליים: בסתיו עד תחילת חודש פברואר, ובאביב מתחילת חודש אפריל עד אמצע מאי. בעונות האלו הצמחים חשופים לסופות דרומיות ומערביות, המתרחשות מספר פעמים במשך תקופת הגידול. סופות אלה עשויות לגרום לרביצה ולפגיעה ביבול וביכולת לאסוף אותו. בעיה נוספת עמה מתמודדים חקלאים היא מליחות גבוהה של מי ההשקיה. צמח התירס נחשב כצמח רגיש למליחות. רמת המליחות הממוצעת במי ההשקיה (3.5 ד"ס/מטר) פוגעת ביבול הכללי.

מטרת הניסוי היא לאמת מידע שנצבר לגבי זנים שונים ולבחון התאמתם של זנים חדשים לתנאי האזור.

שיטות וחומרים

המבחן נערך בתחנת ניסיונות ערבה. הערוגות ברוחב 1.8 מ'. כרב בצל. בתאריך 17.1.04 נזרע חלקת תירס עם שניים עשר זנים מטיפוס SU ו-SE. עומד הזריעה היה 6 זרעים למטר שורה (למטר ערוגה 12 זרעים). סה"כ עומד כללי של 6666 צמחים לדונם. שלוחת טפטוף נפרשה לכל שורת זריעה: מרחק בין הטפטפות 0.30 מטר, ובספיקה של 2.3 ל"ש'. ההנבטה, ההשקיה, והדישון בוצעו בטפטוף. כל זן נזרע בארבע חזרות כאשר אורך של כל חזרה היה 4.25 מטר בשתי ערוגות צמודות. האשבולים נאספו ב-3.5.04 משתי השורות המרכזיות בכל חזרה. האשבולים ימוינו, ייספרו, ויישקלו.

רשימת זנים

זן	סוג	ספק
רויאלטי	SE	עדן זרעים
אמפייר	SE	עדן זרעים
פאנץ	SE	עדן זרעים
בליץ	SE	עדן זרעים
2385	SE	כצ"ט
2547	SE	כצ"ט
2298	SE	כצ"ט
ג' ובילי	SU	כצ"ט
Conquest	SE	אחים מילצ'ן
395	SE	ירוק
516	SE	ירוק
7384	SE	ירוק

תוצאות

טבלה מס' 1: זנים SE + SU
 יבול כללי, יבול סוג א', סוג ב', משקל ממוצע אשכול סוג א', ומספר אשבולים לצמח

מספר אשבולים לצמח	משקל ממוצע אשכול סוג א' (גר')	יבול סוג ב' ק"ג / מ"ר	יבול סוג א' ק"ג / מ"ר	יבול כללי ק"ג / מ"ר	זן
0.93 אבג	314 א	0.312 אבג	1.478 א	1.790 אב	רויאלטי
0.81 בג	326 א	0.216 בג	1.367 א	1.583 אבג	אמפייר
0.84 ג	326 א	0.192 ג	1.516 א	1.708 אב	פאנץ
0.63 ג	289 א	0.537 אבג	0.401 ג	0.937 ג	בליץ
1.20 א	282 א	0.605 א	1.391 א	1.996 א	2385
0.80 בג	298 א	0.297 אב	1.166 אב	1.463 אבג	2547
0.86 בג	280 א	0.527 אבג	0.838 אבג	1.365 אבג	2298
0.76 בג	281 א	0.586 א	0.604 בג	1.190 בג	ג' ובילי
0.91 אבג	285 א	0.558 אב	0.941 אבג	1.498 אבג	Conquest
0.91 אבג	312 א	0.327 אבג	1.383 א	1.710 אב	395
0.88 אבג	304 א	0.409 אבג	1.111 אבג	1.520 אבג	516
1.08 אב	304 א	0.572 אב	1.272 אב	1.844 אב	7384

סוג א' – מעל 250 גרם

סוג ב' – מתחת 250 גרם

מספרים המלווים באותיות זהות אינם נבדלים סטטיסטית במובהקות של 0.05.

טבלה מס' 2: זנים SE + SU – הערכת איכות האשכול

צבע גרגיר	גודל גרגיר	אורך מלוי ס"מ	מספר שורות	סידור שורות	הפריה	אחוז משקל גלומות	זן
צהוב	בינוני- גדול	16-14	14	4-3	4	19.9	רויאלטי
צהוב	בינוני	18-15	17	3	4	19.0	אמפייר
צהוב	בינוני	18-15	17	4-3	4	21.6	פאנץ
צהוב	בינוני- גדול	15-13	16	3	4-3	13.2	בליץ
צהוב בהיר	בינוני	17-15	13	4-3	4-3	20.2	2385
צהוב בהיר	בינוני	17-15	15	4-3	4	30.6	2547
צהוב	בינוני- גדול	16-14	13	3	4-3	19.0	2298
צהוב	בינוני- גדול	17-15	14	4-3	4-3	17.0	ג' ובילי
צהוב בהיר	בינוני	16-14	16	4-3	4-3	20.8	Conquest
צהוב	בינוני	18-16	18	4-3	4-3	18.8	395
צהוב כתום	קטן-בינוני	17-14	19	3	4	17.0	516
צהוב	בינוני- גדול	17-15	16	4-3	4	18.6	7384

ציון 1 - נמוך

5 – גבוה

מסקנות

הזן 2385 הניב באופן מובהק את היבול הכללי הגבוה ביותר בהשוואה ליתר הזנים. הזנים ראילטי, אמפייר, פאנץ, 2385, ו-395 הניבו באופן מובהק את היבול סוג א' הגבוה ביותר בהשוואה ליתר הזנים.

הזנים 2385 וג'ובילי בלטו במובהק ביבול סוג ב' הגבוה ביותר. הזן 2385 בלט גם באופן מובהק במספר אשבולים לצמח הגבוה ביותר. לא היו הבדלים מובהקים במשקל ממוצע אשבול סוג א' בין הזנים.

הזן 2547 היה בעל משקל הגלומות הגבוה ביותר והזנים ג'ובילי ו-516 בנמוך ביותר. הזנים ראילטי, אמפייר, פאנץ, 516, ו-7384 התאפיינו בהפריה טובה.

סיכום

מתוצאות ניסוי זה מומלץ לבחון בצורה חצי מסחרית את הזנים אמפייר, 2385, ו-395. רצוי להמשיך לבחון בניסיונות את הזנים פאנץ, 516, ו-7384.